

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه پرستاری سالمندی
گروه سلامت سالمندی

شاخص های محیط دوستدار سالمند

ترجمه
دکتر مریم کرامتکار

زمستان ۱۴۰۳

شاخص های محیط دوستدار سالمند

حیطه ۱: فضاها، ساختمانها و اماکن عمومی

هدف	شاخص	اندازه گیری و منابع داده ها
۱. قابلیت پیاده روی در محل	۱. نسبت خیابان های دارای پیاده روی استاندارد در محله	بررسی میدانی خیابانها داده های شهرداری در مورد برنامه ریزی شهری، جاده ها و زیرساخت ها
	۲. نسبت سالمندانی که گزارش می دهند محله شان برای پیاده روی مناسب است از جمله افراد دارای ویلچر و وسایل کمک حرکتی	نظرسنجی از سالمندان ساکن محله ابزارهای ارزیابی پیاده روی
	۳. تعداد مکانهای استراحت (نیمکت) و فاصله بین آنها	ابزارهای ارزیابی قابلیت پیاده روی
	۴. تعداد توالتهای در دسترس	ابزارهای ارزیابی قابلیت پیاده روی
	۵. چهارراه های ایمن: دارای مدت عبور مناسب، دارای ایستگاه استراحت وسط، به خوبی قابل رویت	ابزارهای ارزیابی قابلیت پیاده روی ارزیابی مشارکتی
	۶. پیاده روی ایمن: سطح صاف، دارای جدول، خط دوچرخه مجزا، عریض، نور خوب	ابزارهای ارزیابی قابلیت پیاده روی ارزیابی مشارکتی
	۷. خیابانها دارای علایم واضح و مناسب و نشان دادن جهت خطوط	ارزیابی های مشارکتی
۲. قابلیت دسترسی به فضاها و ساختمان های عمومی	۸. نسبت ساختمان ها و فضاهای نو و قدیمی که کاملاً با ویلچر در دسترس اند.	بررسی میدانی ساختمان ها و فضاهای نو و قدیمی داده های شهرداری در مورد برنامه ریزی شهری، مجوز ایمنی ساختمان
	۹. نسبت سالمندانی که گزارش می دهند ساختمان ها و فضاهای عمومی برای همه افراد قابل دسترس اند از جمله افراد دارای محدودیتهای حرکتی، بینایی و شنوایی	نظرسنجی از سالمندان ساکن
	۱۰. نسبت ساختمانهای عمومی دارای دسترسی و قابلیت مانور کافی: دسترسی از طبقه هم کف، طبقه ورودی، دارای رمپ، دربهای اتوماتیک، راهروهای عریض متناسب با اسکوتر و ویلچر	نسبت ساختمانهای عمومی که استانداردهای قابلیت دسترسی محلی/ملی را تامین می کند.
۳. ایمنی عمومی	۱۱. میزان گزارش جرم علیه سالمندان در سال	امار جرم از پلیس محلی
	۱۲. درصد افراد بالای ۵۵ سال که احساس ایمنی می کنند بعد تاریک شدن هوا در محله پیاده روی کنند.	بررسی اجتماعی
	۱۳. دسترسی سالمندان به برنامه ها، دوره ها و استراتژی های پیشگیری از جرم	داده های اداره مرتبط
	۱۴. تعداد زمین خوردن و سایر صدمات در مکان های عمومی	داده های مراکز بهداشتی محلی

شاخص های محیط دوستدار سالمند

حیطه ۲: حمل و نقل

هدف	شاخص	اندازه گیری و منبع داده ها
۱. دسترسی به وسایل نقلیه عمومی	۱. نسبت سالمندانی که دسترسی به نقلیه عمومی دارند و از آن استفاده می کنند.	نظرسنجی از سالمندان داده های سازمان مرتبط
	۲. دسترسی به انتخاب وسایل نقلیه در حد بضاعت مالی شامل وسیله نقلیه عمومی، تاکسی، اژانس	
۲. قابلیت دسترسی به وسایل نقلیه	۳. نسبت وسایل نقلیه عمومی دارای جایگاه اختصاصی برای سالمندان/افراد دارای ناتوانی	داده های سازمان اتوبوسرانی
	۴. نسبت سالمندانی که گزارش می کنند وسایل نقلیه عمومی بصورت فیزیکی برای همه افراد قابل دسترس است از جمله افراد دارای محدودیتهای حرکتی، بینایی و شنوایی	نظرسنجی از سالمندان
	۵. نسبت/تعداد اتوبوس های دردسترس و تمیز با درج واضح مقصد و شماره	داده های سازمان اتوبوسرانی
۳. دسترسی به ایستگاه های نقلیه عمومی	۶. نسبت منازل که در ۵۰۰ متری ایستگاه اتوبوس قرار دارند.	داده های شهرداری از سازمان اتوبوسرانی/مسکن و شهرسازی
	۷. نسبت سالمندانی که گزارش کرده اند ایستگاه های نقلیه عمومی دردسترس اند.	نظرسنجی از سالمندان
	۸. ایستگاه اتوبوس ایمن و دردسترس دارای جایگاه نشستن، نور خوب، سرپوشیده	داده های سازمان اتوبوسرانی
۹. دسترسی به پارکینگ	۹. نسبت فضاهای پارکینگ در ساختمانهای نو و قدیمی که به سالمندان اختصاص یافته است	داده های برنامه ریزی شهری ایمنی/مجوز ساختمان
	۱۰. نسبت سالمندانی که گزارش کرده اند فضاهای پارکینگ اختصاص داده شده به آنها کافی و دردسترس است.	نظرسنجی از سالمندان ساکن

شاخص های محیط دوستدار سالمند

حیطه ۳: مسکن

هدف	شاخص	اندازه گیری و منبع داده ها
۱. مسکن در دسترس و در حد بضاعت مالی	۱. دسترسی به انتخاب های مسکن در حد بضاعت مالی	داده های سازمان مرتبط
	۲. دسترسی به مسکن در حد بضاعت مالی، جای مناسب دارای ساخت و طرح خوب	داده های سازمان مرتبط
	۳. نسبت منازلی که ۵۰۰ متری ایستگاه اتوبوس قرار دارند	داده های سازمان اتوبوسرانی
	۴. نسبت سالمندانی که گزارش کرده اند ایستگاه اتوبوس در دسترس است	نظرسنجی از سالمندان ساکن
۲. قابلیت دسترسی به خانه	۵. نسبت ساختمان های جدید و قدیمی دارای ورودی ویلچر شامل رمپ و عرض کافی	داده های مسکن و شهرسازی
	۶. نسبت سالمندانی که گزارش کرده اند منزل آنان اصلاح شده یا می تواند اصلاح شود تا با نیازهای آنان متناسب باشد	نظرسنجی از سالمندان
۳. برنامه ها و منابع مسکن	۷. برنامه های افزایش دسترسی، ایمنی و اصلاح منازل شامل ریل دست، رمپ و الارم دود	داده های سازمان مرتبط
	۸. دسترسی به خدمات ارائه مراقب و نگهداشت منزل دوستدار سالمند برای سالمندان	اطلاعات برنامه
۴. توانایی سالمندی در مکان خود	۹. نسبت سالمندانی که می خواهند در مکان کنونی خود بمانند و مطمئن هستند می توانند	نظرسنجی از سالمندان
۵. ایمنی در منزل	۱۰. نسبت سالمندانی که گزارش می دهند شبها به تنهایی در منزل احساس ایمنی می کنند	نظرسنجی از سالمندان

شاخص های محیط دوستدار سالمند

حیطه ۴: مشارکت اجتماعی

هدف	شاخص	اندازه گیری و منبع داده ها
۱. شرکت در فعالیتهای فرهنگی اجتماعی	۱. نسبت سالمندان به کلیه بازدیدکنندگان رویدادهای فرهنگی محلی	داده های شهرداری
	۲. نسبت سالمندانی که شرکت در فعالیت های اجتماعی فرهنگی حداقل یکبار در هفته گذشته را گزارش کرده اند مثلا شرکت در فعالیت های فرهنگی، معنوی و مدنی؛ کارهای داوطلبانه	نظرسنجی از سالمندان
۲. شرکت در فعالیت فیزیکی تفریحی گروهی	۳. نسبت سالمندانی که عضو یک گروه فعالیت فیزیکی تفریحی هستند	گزارش از باشگاهها و انجمن های محلی برای ورزش گروهی و سایر فعالیت های فیزیکی
	۴. نسبت سالمندانی که گزارش کرده اند در اوقات فراغت در فعالیت های فیزیکی گروهی شرکت کرده اند	نظرسنجی از سالمندان
۳. شرکت در یادگیری مادام العمر	۵. نسبت سالمندانی که در سال گذشته در آموزش رسمی/غیررسمی ثبت نام کرده اند	داده های موسسات مرتبط
	۶. دسترسی به برنامه های تفریحی و یادگیری خاص سالمندان (دوره های کامپیوتر، صنایع دستی، ورزش)	اطلاعات برنامه
۴. فرصت های مشارکت	۷. دسترسی به برنامه های اجتماعی و تفریحی بین نسلی	اطلاعات برنامه
	۸. دسترسی به فرصت های مشارکت اجتماعی در فعالیت های تفریحی، اجتماعی، فرهنگی و معنوی همراه با افراد همه گروه های سنی	اطلاعات برنامه
۵. قابلیت دسترسی به فرصت های مشارکت	۹. قابلیت دسترسی به مکانهای عمومی برای فعالیتهای جامعه محور (رمپ ورود به ساختمان، نور کافی، کنترل درجه حرارات)	اطلاعات برنامه

شاخص های محیط دوستدار سالمند

حیطه ۵: شمول اجتماعی و عدم تبعیض

هدف	شاخص	اندازه گیری و منبع داده ها
۱. نگرش اجتماعی مثبت به سالمندان	۱. تعداد موارد گزارش شده بدرفتاری با سالمندان	داده های سازمانهای مرتبط
	۲. نسبت سالمندانی که گزارش کرده اند مورد احترام قرار گرفته و در جامعه حضور دارند	نظرسنجی از سالمندان ارزیابی مشارکتی
۲. دسترسی به فعالیت های بین نسلی	۳. در دسترس بودن فعالیت های بین نسلی خانواده	اطلاعات برنامه
۳. حس تعلق	۴. سطح حس تعلق به جامعه	نظرسنجی از سالمندان

شاخص های محیط دوستدار سالمند

حیطه ۶: مشارکت مدنی و اشتغال

هدف	شاخص	اندازه گیری و منبع داده ها
۱. شرکت در مراقبت و فعالیتهای داوطلبانه	۱. نسبت سالمندانی که از کودکان و نوه ها مراقبت می کنند (حداقل یکبار در هفته)	
	۲. نسبت سالمندانی که از سالمندان مراقبت می کنند (حداقل یکبار در هفته)	
	۳. نسبت سالمندانی که کارهای داوطلبانه می کنند (حداقل یکبار در هفته)	
۲. اشتغال	۴. نسبت سالمندان بیکار	داده های وزارت کار
	۵. نسبت سالمندان شاغل	داده های وزارت کار
	۶. نسبت سالمندان که گزارش کرده اند فرصت های شغلی برایشان فراهم است	نظرسنجی از سالمندان
۳. شرکت در تصمیم گیری محلی	۷. نسبت رای دهندگان سالمند که در انتخابات اخیر رای داده اند	داده های سازمان مرتبط
	۸. نسبت سالمندانی که گزارش کرده اند در تصمیم گیری درخصوص مسایل مهم اجتماعی، سیاسی و اقتصادی جامعه شرکت کرده اند	نظرسنجی از سالمندان
۴. آموزش و حمایت	۹. حمایت از داوطلبان (آموزش، حمل و نقل، بازپرداخت)	اطلاعات برنامه
	۱۰. دسترسی به فرصت های آموزش	اطلاعات برنامه

شاخص های محیط دوستدار سالمند

حیطه ۷: ارتباط و اطلاعات

هدف	شاخص	اندازه گیری و منبع داده ها
۱. دسترسی به اطلاعات	۱. دسترسی به منابع محلی اطلاعات درباره خدمات ارجاع سلامت از جمله از طریق تلفن	داده های مراکز بهداشت
	۲. نسبت سالمندانی که گزارش کرده اند می دانند به چه کسی زنگ بزنند اگر نیاز به اطلاعات در مورد خدمات سلامت در جامعه داشته باشند.	نظرسنجی از سالمندان
۲. دسترسی به اینترنت	۳. نسبت سالمندان دارای دسترسی به اینترنت در منزل	گزارش داده های کابران اینترنت از سوی شرکت های خصوص/عمومی
	۴. نسبت سالمندانی که حداقل یکبار در هفته از اینترنت استفاده می کنند یا گزارش کدر اند در منزا به اینترنت دسترسی دراند	نظرسنجی از سالمندان
۳. دسترسی به کمک	۵. دسترسی سالمندان به کمک در تکمیل فرم	اطلاعات برنامه داده های سازمان مرتبط
	۶. دسترسی به گزینه اپراتور زنده در تماس تلفنی	اطلاعات برنامه داده های سازمان مرتبط
۴. قابلیت استفاده از مطالب اطلاعات	۷. مطالب عمومی در پرینت بزرگ با زبان ساده و ملاحظات دوستدار سالمند باشد	اطلاعات برنامه ارزیابی مشارکتی

شاخص های محیط دوستدار سالمند

حیطه ۸: خدمات جامعه و سلامت

هدف	شاخص	اندازه گیری و منبع داده ها
۱. دسترسی به مراقبت بهداشتی و دندانپزشکی	۱. نسبت سالمندانی که نیاز به خدمات تشخیصی درمانی پزشکی و دندانپزشکی در سال گذشته داشته اند	
	۲. نسبت سالمندان تحت پوشش یک پزشک	
۲. خدمات بهداشتی حمایت کننده	۳. دسترسی به برنامه های پیشگیری درخصوص سلامت سالمندان	نظرسنجی از سالمندان
	۴. دسترسی سالمندان، خانواده ها و مراقبین به حمایت پایان زندگی برای سالمندان	اطلاعات برنامه
۳. دسترسی به خدمات مبتنی بر منزل یا جامعه	۵. نسبت سالمندان دارای نیاز به دریافت مراقبت یا کمک فردی از خدمات مراقبت در منزل یا جامعه	
	۶. نسبت سالمندان دارای نیاز به مراقبت یا کمک فردی که خدمات مراقبت در منزل یا جامعه را دریافت نموده اند	
	۷. دسترسی به برنامه های کم هزینه غذا	
	۸. دسترسی به کمک برای انجام فعالیتهای روزمره زندگی	